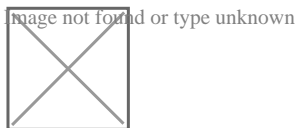

Λόγος Εγκωμιαστικός σε όλους τους Αγίους της Ι.Μ.Μ. του Βατοπαιδίου (2ο Μέρος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Η επανίδρυση της Μονής, σε ευρυχωρότερο τόπο και με τελειότερες οικοδομές έγινε από τον αυτοκράτορα Θεοδόσιο τον Μέγα με αφορμή το εξής γεγονός.

Ο γιός του Αρκάδιος πήγε στη Ρώμη για να επισκεφθεί τα αδέρφια του Ονώριο και Πλακίδια. Κατά την επιστροφή του, όταν έφθασε στην περιοχή μεταξύ Αγίου Όρους και Θάσου, έπεσε σε μεγάλη θαλασσοταραχή και ναυάγησε. Λόγω της ευλάβειας, που είχε πάντοτε, στην Κυρία Θεοτόκο κατέφυγε σ' αυτήν, επικαλούμενος το θείο όνομά της. Με τη γρήγορη επέμβασή της, διασώθηκε κοντά σε μια βάτο και ένα πηγάδι. Η παράδοση αναφέρει ότι κοντά στη βάτο ανακάλυψε την εικόνα της Παναγίας της Βηματάρισσας, την οποίαν ίσως πρόλαβαν και έκρυψαν οι μοναχοί πριν καταστραφεί η Μονή, από τους ειδωλολάτρες. Από τότε η Μονή πήρε το όνομά της, ως «Βατοπαίδιον», επειδή το «παιδίον» Αρκάδιος βρέθηκε κάτω από τη «βάτο».

Η θαυμαστή διάσωση του βασιλόπαιδος συγκίνησε την αυτοκρατορική οικογένεια, που εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη της, έστειλε πλούσια τα απαραίτητα υλικά αγαθά για την ανοικοδόμηση ναού και των άλλων κτισμάτων, που ήταν αναγκαία για τη λειτουργία της Μονής. Ο σημερινός περικαλλέστατος και μεγαλοπρεπής

ναός, που διαμορφώθηκε και ανακαινίστηκε αργότερα, κτίσθηκε στα θεμέλια του ιδρυθέντος τότε ναού. Η πολυκύμαντη ιστορία της Μονής συνεχίζεται περίπου πέντε αιώνες με τις κατά καιρούς επιδρομές από τους πειρατές. Στις αρχές του 10ου αιώνα, Άραβες επιδρομείς την κατέστρεψαν ολοκληρωτικά κατεδαφίζοντας και το ναό, που έκτισε ο Μ. Θεοδόσιος.

Κατά την ολοκληρωτική καταστροφή της Μονής η Εικόνα της Βηματάρισσας πραγματοποίησε μεγάλο θαύμα. Ο Σάββας, νεαρός τότε διάκονος, προβλέποντας τον αφανισμό της Μονής από τους πειρατές και θέλοντας να περισώσει από τη βεβήλωση την θαυματουργό εικόνα της Παναγίας την έκρυψε μαζί με τον Τίμιο Σταυρό μέσα στο πηγάδι, που υπήρχε στο Άγιο Βήμα και άναψε μπροστά της μια λαμπάδα. Σκέπασε δε το πηγάδι για να μην ανακαλυφθεί η αγία εικόνα. Στην προσπάθειά του αυτή καθυστέρησε. Συνελήφθη και ως αιχμάλωτος μεταφέρθηκε στην Κρήτη, όπου έμεινε εβδομήντα χρόνια. Όταν ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς ελευθέρωσε την μεγαλόνησο επέστρεψε, γέροντας πλέον, στη Μονή του, που την είχαν ανοικοδομήσει και ανασυγκροτήσει οι τρεις άνδρες Αθανάσιος, Αντώνιος και Νικόλαος, οι οποίοι θεωρούνται και είναι οι Κτήτορες της Μονής.

Οι Άγιοι, Αθανάσιος, Αντώνιος και Νικόλαος.

Οι τρεις Όσιοι, είχαν πατρίδα την Αδριανούπολη. Την εγκατέλειψαν έχοντας τη ζωηρή επιθυμία να ιδρύσουν Μονή στην οποία να εγκαταβιώσουν. Κατά τα μέσα του 10^{ου} αιώνα έχοντας μαζί τους εννιά χιλιάδες χρυσά νομίσματα ξεκίνησαν για να πραγματοποιήσουν τον πόθο τους. Ήλθαν στον ιερό Άθωνα και κατέφυγαν στον Οσιότατο Πατέρα μας Αθανάσιο τον Αθωνίτη, ο οποίος τότε έκτιζε τη δική του Μονή, της Μεγίστης Λαύρας, για να ζητήσουν τη συμβουλή του. Ο μεγάλος αυτός άνδρας υπέδειξε στους τρεις επισκέπτες του να ξανακτίσουν την ερημωμένη Μονή του Βατοπαιδίου. Το σημερινό περίπου σχήμα της ιεράς Μονής μας είναι εκείνο που διαμόρφωσαν οι τρεις αυτοί άγιοι και κτίτορές της. Έτσι έγινε για τρίτη φορά η ανοικοδόμησή της,

Ας οδηγήσουμε όμως το λόγο μας στους έμψυχους ναούς, τα κατοικητήρια του Αγίου Πνεύματος, τους Αγίους δηλαδή, που ως χριστοφανεείς αστέρες έλαμψαν σ' αυτήν τη ξακουστή και σκεπαζόμενη από τη Θεομήτορα ιερά μετάνοιά μας.

Ποιός, στο μακρύ χρονικό διάστημα της ιστορίας αυτής της σπουδαίας Μονής, ποιός γνωρίζει, πόσοι και ποιοί άγιοι Πατέρες, σε κάθε εποχή ευαρέστησαν τον Κύριο και έφτασαν στα ύψη των αρετών και της αγιότητας; Μόνον ο Θεός! Αυτός βλέπει τα κρυπτά και τις καρδιές των ανθρώπων. Εμείς πολύ ελάχιστα παραλάβαμε από την παράδοση και τις γραπτές μαρτυρίες των προγενεστέρων μας, τα οποία θα αναφέρουμε ζητώντας πρώτα τις δικές σας ευχές.

Η προσπάθεια συγκεντρώσεως στοιχείων για τους βατοπαιδινούς αγίους αποβλέπει στην εξόφληση διπλού χρέους μας, τόσο για την μακρά και ένδοξη ιστορία της Σεβασμίας αυτής Μονής, όσο και για τον κοινό εορτασμό όλων των μέχρι αυτή τη στιγμή Οσίων Πατέρων της.

Από την ίδρυση της Μονής, τον 4^ο μετά Χριστόν αιώνα, μέχρι τις αρχές του 10^{ου}, όταν καταστράφηκε από τους Άραβες, δεν έχουμε κανένα γραπτό στοιχείο, που να μαρτυρεί ποιοί άγιοι διέπρεψαν σ' αυτήν. Ο τρόπος όμως ζωής και η αυστηρή παράδοση της Μονής, μάς οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν θα ήσαν λίγοι. Φαίνεται ότι οι παλαιοί Πατέρες, λόγω του ταπεινού φρονήματος και της ενάρετης ζωής τους, απέφευγαν να καταγράφουν τα βιώματά τους για να πληροφορήσουν τους μεταγενέστερους. Ο σπουδαιότερος όμως λόγος ελλείψεως στοιχείων είναι οι συνεχείς καταστροφές, που αναφέραμε, και οι οποίες διέκοψαν τη συνέχεια της ιστορίας των θεμελιωτών της Μονής μας.

Ο Όσιος διάκονος και βηματάρης Σάββας

Γραπτή μαρτυρία υπάρχει για το γεγονός που συνέβη το έτος 904 μ.Χ και αναφέρεται στο ότι ο νεαρός τότε βηματάρης και διάκονος Σάββας έκρυψε την αγία εικόνα της Βηματάρισσας στο πηγάδι της Μονής.

Ο οσιότατος αδελφός μας με αυτή την πράξη του, αλλά και με τη μακρόχρονη αιχμαλωσία του στους βαρβάρους και ασεβείς, απέδειξε την ποιότητα της αρετής και πνευματικότητός του. Η μαρτυρική του καρτερία και οι εκ βάθους στεναγμοί της καρδιάς του που φλεγόταν από τον θείο έρωτα, ήταν γι' αυτόν «άρτος ημέρας και νυκτός», σε όλη τη διάρκεια της δοκιμασίας του, μέχρι που η ελπίδα της υπομονής του πραγματοποιήθηκε και η Δέσποινά μας, η Κυρία Βηματάρισσα, τον ελευθέρωσε και τον επανέφερε, ως πιστό δούλο της, στη ιερή του μετάνοια.

Στον τότε ηγούμενο Νικόλαο υπέδειξε ο Σάββας τον τόπο, όπου έκρυψε την εικόνα. Ήταν Δευτέρα απόγευμα. Μετά την παράκληση που έψαλλαν οι Πατέρες στην Θεοτόκο με σημείο θεϊκό αναγνώρισαν τον τόπο, που ήταν το πηγάδι. Το άνοιξαν και βρέθηκαν μπροστά σε ένα μεγάλο και εξαίσιο θαύμα και θέαμα. Η ιερή εικόνα βρισκόταν όρθια πάνω στο νερό μαζί με τον Τίμιο Σταυρό και η λαμπάδα αναμμένη, σαν κάποιος να την είχε ανάψει εκείνη τη στιγμή. Σε ανάμνηση αυτού του θαύματος καθιερώθηκε από τότε και επικράτησε η συνήθεια κάθε Δευτέρα να ψάλλεται παράκληση στην Παναγία μας και κάθε Τρίτη να τελείται στο Καθολικό της Μονής θεία Λειτουργία. Ο διάκονος Σάββας τελείωσε οσιακά τον βίο του στη Μονή μας.

Μετά από αυτόν ακολουθούν οι τρεις αναφερθέντες Πατέρες και Κτήτορες. Αυτοί

με πολύ ζήλο και ευλάβεια ολοκλήρωσαν την προσφορά τους στη Μονή και οδηγούσαν με θείο φόβο την αδελφότητα, αφού οι ίδιοι ήσαν πρότυπα αρετής και ακριβούς ζωής. Οι τρεις άγιοι ετάφησαν μαζί στον έσω νάρθηκα του Ναού, όπου καίει ακοίμητη κανδήλα. Η μνήμη τους τελείται στις 17 Δεκεμβρίου.

[Συνεχίζεται]